

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Vietnamská socialistická republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva VSR v roku 2017

HDP krajiny v roku 2017 vzrástlo o 6,81 % (v roku 2016 bol rast 6,21 %).

Rast HDP v jednotlivých odvetviach hospodárstva	Rast HDP v odvetví v roku 2015	Rast HDP v odvetví v roku 2016	Rast HDP v odvetví v roku 2017
Priemysel a stavebníctvo	9,64 %	7,6 %	7,85 %
Poľnohospodárstvo	2,41 %	1,4 %	3, %
Služby	6,33 %	6,33 %	7,44 %

Inflácia v roku 2017 dosiahla 3 %. Index spotrebiteľských cien (CPI) dosiahol nárast 3,51 %. K nárastu viedlo najmä vyššie školné, vyššie minimálne mesačné mzdy, prírodné katastrofy a nepriaznivé počasie, ktoré zasiahli mnohé provincie. Hodnoty inflácie v ostatných rokoch sú v ostrom kontraste s dvojcifernými hodnotami 21,87 % v roku 2008, respektíve 16,63 % v 2011.

Priame zahraničné investície v roku 2017 vzrástli o 44,4 % a dosiahli objem 35,88 mld. USD. Investičnú licenciu v roku 2017 získalo 2 591 nových projektov. V roku 2017 oslávil VN 30 rokov PZI v krajine. PZI prispievajú k 50 % hodnoty výrobného sektoru a 70 % VN exportu. I napriek tomu sú nevyhnutné zlepšenia v oblasti konkurencieschopnosti a podnikateľského prostredia.

Štátny rozpočet vykázal za rok 2017 fiškálny deficit vo výške 3,42 % z HDP (plán bol do 4 % z HDP). Vláda posilnila svoj záväzok mať v strednodobom horizonte fiškálny deficit pod kontrolou s cieľom obmedziť ďalší rast podielu verejného dlhu na HDP. Strednodobý finančný plán na roky 2016 - 2020 prijatý Národným zhromaždením v novembri 2016 predpokladá postupné fiškálne úpravy v nadchádzajúcich štyroch rokoch. Plán si kladie za cieľ znížiť a udržať fiškálny deficit na 3,5% HDP do roku 2020.

Platobná bilancia sa v roku 2016 dostala do kladných čísel a dosiahla + 8,4 mld. USD. V predchádzajúcom roku 2015 zaznamenala deficit vo výške 6 mld. USD. Veľký rozdiel medzi dvoma rokmi bol spôsobený obchodnou bilanciou, ktorá v roku 2015 predstavovala deficit vo výške 3,6 mld. USD a v roku 2016 prebytok vo výške 2,5 mld. USD. Vplyv má aj každoročný masívny príliv platieb zo zahraničia - zahraniční Vietnamci poslali v roku 2016 do Vietnamu 9 mld. USD. Keďže 60 % platieb prichádza z USA, vplyv amerického hospodárstva na VN ekonomiku je silný. Platby predstavujú 8 - 10 % HDP krajiny.

Verejný dlh Vietnamu v posledných rokoch rýchlo narastá. V roku 2010 dosahoval výšku 51,7 % z HDP, v roku 2017 dosiahol **61,3 % z HDP**. Oproti predchádzajúcemu roku kedy dosiahol 63,7 %, ide však o mierny pokles.

Devízové rezervy krajiny dosiahli v roku 2017 rekordné hodnoty 52 mld. USD.

Nezamestnanosť v roku 2017 dosiahla úroveň 2,2 %, pričom mestá dlhodobo vykazujú vyššiu úroveň nezamestnanosti ako vidiecke oblasti. Vietnam má jednu z najnižších mier nezamestnanosti vo svete, i napriek tomu má VN exportný pracovný plán na roky 2017 - 2020 pre export vysoko kvalifikovanej pracovnej sily na najnáročnejšie trhy (DE, JP, KR) a zameriava sa aj na hľadanie nových trhov ako je SR, ČR a Izrael.

Minimálna mzda od 1.1.2018 v závislosti od regiónu predstavuje 2,76 mil. VND (121 USD) pre najmenej rozvinuté regióny, až po čiastku 3,98 mil. VND (176 USD) pre najviac rozvinuté regióny (Hanoi, HCMC, Hai Phong).

Priemerná mzda sa pohybuje u robotníkov od 3 - 5 mil. VND (132 - 221 USD), u administratívnych pracovníkov v rozmedzí 6 - 10 mil. VND (265 - 442 USD), u manažérov medzi 10 - 20 mil. VND (442 - 884 USD).

Kľúčové ekonomické ukazovatele - roky 2016 a 2017

	2017	2016
HDP (rast v %)	6,81	6,21
Inflácia (rast v %)	3	2,5
Fiškálny deficit	3,42 % z HDP	4,3 % z HDP
Úverový rast (v %)	18,17	19
Saldo obch.bilancie	+2,7 mld. USD	+2,52 mld. USD
Rast export. tržieb	+7 %	+9 %

Makroekonomické ukazovatele - roky 2015, 2016, 2017

	2015	2016	2017
HDP (rast v %)	6,68	6,21	6,81
HDP (v mld. USD)	198,8	211,2	220
HDP/obyvateľ (v USD)	2 109	2 215	2 385
Inflácia (rast v %)	0,6	2,5	3,0
Priemys. výroba (rast v %)	n/a	11,9	14,4
Export (v mld USD)	162,4 (8,1 % nárast)	176,63 (9 % nárast)	213,77 (21 % nárast)
Import (v mld USD)	165,6 (12 % nárast)	174,10 (4,6 % nárast)	211,1 (20,8 % nárast)
Saldo obch.bil. (v mld.USD)	-3,2	+2,52	+ 2,7

Podrobnejšie informácie o ekonomickom vývoji VSR sú na stránkach Štatistického úradu VSR:

https://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=622&ItemID=18670

Stránky Medzinárodného menového fondu o Vietname:

<http://www.imf.org/external/country/VNM/index.htm>

Stránky Svetovej banky o Vietname:

<http://www.worldbank.org/en/country/vietnam>

Ekonomický prehľad roku 2017

Vietnamská ekonomika v roku 2017 naďalej rástla a dosiahla medziročný rast HDP o 6,81 %, čo predstavuje jeden z najvyšších rastov vo svete. Podobný rast dosiahla len Čína, Vietnam predbehol aj % ďalšie krajiny v regióne vrátane Indonézie (5,1 %) a Malajzie (5,2 %). **Silný domáci dopyt, narastajúca exportne orientovaná výroba a verejné investície sú hlavným motorom hospodárstva.** I napriek tomu v roku 2017 čelila vietnamská ekonomika mnohým výzvam ako nízke ceny ropy a zemného plynu ako aj environmentálne katastrofy. Veľa spoločností vyhlásilo bankrot, prípadne ukončilo svoju činnosť, plánované hodnoty exportu neboli dosiahnuté, čo malo negatívny vplyv na príjmy štátneho rozpočtu.

Hlavné hospodárske ciele krajiny sú zamerané na pokračovanie stabilizácie makroekonomickej situácie, zrýchlenie procesu reštrukturalizácie štátom vlastnených podnikov formou ich privatizácie. Napriek rastu vo výške 6,81 % v roku 2017 sa rast kľúčových odvetví spomaľuje, krajina je v obchodnom deficite a verejný dlh dosiahol 61,3 % HDP. Hospodárstvo je náchylné k regionálnym a globálnym ekonomickým výkyvom. Bankový systém čelí výzvam v zabezpečení dostatočného kapitálu pre podniky, ktorých činnosť sa spolieha hlavne na úvery od bánk.

Rok 2017 znamenal pre Vietnam významný medzník, krajina sa ešte viac integrovala do globálneho hospodárstva a medzinárodného spoločenstva. V novembri 2017 hostil Vietnam 25. samit Ázijsko-tichomorskej hospodárskej spolupráce (APEC), ktorého sa zúčastnili V. Putin, D. Trump aj čínsky Xi Jinping. PV VSR uskutočnil bilaterálnu návštevu NL a DE a zúčastnil sa samitu G20 v DE. Predsedníčka NZ navštívila HU, PL, SE.

Pre Vietnam je naďalej nevyhnutné zlepšovať podmienky pre podnikanie v krajine, zlepšiť prístup k novým kapitálovým zdrojom pre podnikateľov, zvýšiť efektívnosť a modernizovať poľnohospodársky sektor, podporovať tzv. zelený rast krajiny, rozvoj vedy a nových technológií, zvýšiť boj s korupciou, koncentrovať sa na rozvoj vidieka, vzdelávanie, administratívnu a súdnu reformu. Veľké nádeje sa s ohľadom na ďalší hospodársky rast Vietnamu vkladajú do **podpisu viacerých dohôd o voľnom obchode**, medzi ktoré patrí aj FTA EÚ – VN (EVFTA).

Podnikateľské prostredie. Podľa hodnotenia Svetovej banky "Doing Business in 2018" sa Vietnam zaradil na 68. miesto zo 190 krajín, čo znamená postup o 14 miest oproti hodnoteniu pre rok 2017. Z veľkej časti je možné úspech pripísať úsiliu vlády v rokovaniach a uzavretí dohôd o voľnom obchode a tiež aktívna snaha o privatizáciu štátnych podnikov (SOE). Vietnam je v rebríčku 5. z krajín ASEAN.

Podľa správy sa zjednodušila administratíva pri zakladaní podnikov, zlepšil sa prístup k elektrickej energii a zlepšilo sa daňové zaťaženie. Negatívny dopad na podnikanie má ale naďalej vysoká administratívna zaťaženosť, nerozvinutá infraštruktúra a nízka kvalifikácia pracovnej sily. Medzi najväčšie nedostatky patrí aj nerovné konkurenčné prostredie, kde sú vládnymi preferenciami zvýhodňované štátom vlastnené podniky (tvoria 40 % ekonomiky), ktoré pracujú neefektívne. Prekážkou zdravého trhového prostredia je aj vysoká úroveň korupcie v krajine, vo svetovom rebríčku hodnotenia korupcie v roku 2017 od Transparency International je na 107. mieste zo 176 hodnotených krajín. Ako konkurenčne silné stránky Vietnamu sa uvádzajú veľkosť trhu a predpoklady jeho ďalšieho rastu, výhodná poloha krajiny, početná a výkonná pracovná sila.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Priemysel

Textilný a odevný priemysel - patrí k najvýznamnejším a vedúcim exportným priemyselným odvetviam Vietnamu. VN je tretí najväčší exportér textilu na svete, jeho podiel na celkovom exporte krajiny tvoril 16 % v roku 2017. Vývoz smeruje najmä do USA, EÚ, Japonska a Južnej Kórei. Export v roku 2017 dosiahol 31 mld. USD (medziročný rast 10,23 %). Očakáva sa, že EVFTA ako aj ďalšie uzavreté dohody o voľnom obchode prinesú prudký nárast výroby a exportu v odvetví.

Obuvnícky priemysel je ďalšie významné priemyselné odvetvie s veľkým exportným potenciálom. Exportuje sa viac ako 85 % produkcie, hlavnými vývoznými trhmi sú USA, EÚ a Japonsko. Export v roku 2017 dosiahol 17,9 mld. USD, nárast o 10,7 %. V roku 2016 sa Vietnam stal druhým najväčším exportérom obuvi na svete (podľa objemu exportu) po Číne. Ročný vývoz obuvi je viac ako 1 mld. kusov, čo predstavuje 7,3 % celosvetového podielu. Vývoz smeruje do 100 krajín sveta, z toho 72 krajín importuje tovar v hodnote viac ako 1 mld. USD.

Potravinársky a spracovateľský priemysel začínajú nadobúdať stále významnejšie postavenie hlavne v oblasti morských produktov, ovocia a zeleniny. Hlavnými exportnými trhmi sú Japonsko a Singapur, očakáva sa výrazné zvýšenie exportu do USA a Číny.

Chemický a petrochemický priemysel – vývoz ropy v roku 2016 zaznamenal prepád o 36,5 %. V roku 2009 sa do prevádzky spustila prvá vietnamská rafinéria Dung Quat v provincii Quang Ngai v strednom Vietname. V októbri 2013 sa začalo s výstavbou druhej rafinérie Nghi Son v centrálnej provincii Thanh Hoa. Bude najväčšou v JV Ázii a zároveň najväčším PZI projektom vo Vietname, s celkovým kapitálom 9 mld. USD. Predpokladaný začiatok prevádzky je júl 2017. Perspektívnou oblasťou chemického priemyslu je výroba umelých hnojív.

Strojárenský priemysel sa naďalej vyznačuje nízkym stupňom technologického rozvoja, nedostatkom kvalifikovanej pracovnej sily a neschopnosťou zapojiť sa do subdodávateľského reťazca veľkých nadnárodných firiem investujúcich vo Vietname. Väčšina strojov a zariadení pre vietnamské priemyselné podniky je dovážaná. Vietnamský strojárenský priemysel zahŕňa asi 3100 firiem. Takmer polovicu tvoria podniky väčšieho rozsahu vyrábajúce stroje a zariadenia, druhú polovicu tvoria malé a stredne veľké firmy zaoberajúce sa opravami a údržbou strojárenských zariadení.

Automobilový priemysel je reprezentovaný asi 30 montážnymi závodmi (Toyota, Mitsubishi, Honda, Ford, Fiat, Mercedes-Benz, BMW, GM, Mazda, Kia, Hyundai, Daewoo, Suzuki, Ssangyong, Daihatsu). Najväčší podiel na trhu osobných vozidiel má Toyota, Kia a Hyundai. Celkový dovoz a predaj automobilov vo Vietname v roku 2015 dosiahol historický medziročný nárast o 55 %. Naopak v roku 2017 klesol o 10 %, čo bolo spôsobené očakávanými zrušeniami cla pri dovoze z krajín ASEAN. Následne vláda vydala vyhlášku č. 116/2017 ND-CP, ktorá sprísňuje pravidlá výroby a predaja automobilov. Vietnam má viac ako 400 MSP v sektore montáže alebo výroby náhradných dielov, takmer polovica z nich sú PZI.

Prekážkou ďalšieho rozvoja vietnamského automobilového priemyslu je nedostatočne rozvinutá infraštruktúra. Dopyt je preto vládou zámerne obmedzovaný systémom vysokých registračných poplatkov, dovozných licencií a vysokých dovozných ciel, aby neprišlo k celkovému kolapsu dopravy. Ceny automobilov sa v dôsledku ochranných opatrení vlády dostali na jedny z najvyšších na svete, priemerná cena automobilu vo Vietname je približne 2 krát vyššia ako vo vyspelých krajinách (USA, EU, Japonsko). Dovozná daň na automobily je 70 %, špeciálna spotrebná daň 40 % a DPH 10 %, čo predražuje ceny automobilov, zatiaľ čo domáci automobilový priemysel nedokáže využiť príležitosti v segmente výroby cenovo dostupných automobilov. Od 1.1.2017 Vietnam znížil dovozné clo na automobily vyrobené v ČK ASEAN zo 40 % na 30 %. Znížením cla splnil záväzok Dohody ASEAN o obchode s tovarom, ktorej cieľom je znížiť prekážky obchodu a rozšíriť trh pre členov. Od roku 2018 musí znížiť sadzbu na nulu.

Vláda VSR plánuje katastrofálnu dopravnú situáciu vo veľkých mestách riešiť výstavbou metra a nadzemnej koľajovej dopravy (HCMC, Hanoi).

Elektrotechnický priemysel – výroba elektrotechnických zariadení a počítačov narastá, elektrotechnické výrobky patria k najúspešnejším vývozným artiklom VSR. V roku 2017 dosiahli tržby z exportu elektrotechnického priemyslu 71 mld. USD, 95 % je tvorených PZI. V roku 2016 dosiahol vývoz mobilných telefónov hodnotu 34,32 mld. USD (13,8 % medziročný nárast), počítačov 18,9 mld. USD (21,5 % medziročný nárast).

Priemysel informačných a komunikačných technológií (ICT) je najrýchlejšie rastúcim priemyselným odvetvím vo Vietname. IT priemysel rástol v období 2000 - 2010 priemerným ročným tempom 20 – 25 % a podľa odhadov BMI Research (Business Monitor International Research) bude v rokoch 2015 až 2019 ročný rast vietnamského IT priemyslu 11,6 %. Priemysel HW dnes zamestnáva cez 110 000 zamestnancov najmä vo výrobe počítačových súčiastok a pri kompletizácii počítačov. V krajine pôsobia firmy ako IBM, HP, Sony, Fujitsu, Hitachi, Canon, Fuji, Panasonic, NEC, Foxconn a iní. Vláda VSR venuje rozvoju IT značnú pozornosť, do roku 2020 chce vychovať 1 mil. IT inžinierov a sprevádzkovať 23 high-tech parkov (10 je už v prevádzke). Prekážkou sú vzdelávanie a odborná príprava pracovníkov IT.

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov

Podiel poľnohospodárstva na tvorbe HDP krajiny postupne klesá. VSR sa postupne zmenila z krajiny závislej na dovoze potravín na jedného z najväčších svetových exportérov ryže. Vietnamské poľnohospodárstvo je prosperujúcim sektorom s veľkým potenciálom rastu. Rastúca mechanizácia a zavádzanie moderných technológií predstavujú perspektívu dovozu poľnohospodárskych strojov, priemyselných hnojív a potravinárskych technológií. Každoročne rastie aj dovoz pšenice a krmiva pre živočíšnu výrobu.

Investície v poľnohospodárstve sú nízke a aj tie nesmerujú do aplikácie moderných technológií, výsledkom čoho sú vysoké náklady na výrobu a nízka konkurencieschopnosť. Firmy vidia príčiny v absencii vládnych preferenčných politík.

Vietnamské poľnohospodárstvo bolo v roku 2017 naďalej pod vplyvom opakovaných prírodných katastrof, ako sú záplavy v centrálnej oblasti, veľké sucho v centrálnej vrchovine a prienikom slanej vody na juhu. Toxické znečistenie spôsobené taiwanskou spoločnosťou Formosa, ktorá kontaminovala morskú vodu v štyroch centrálnych provinciách, pretrváva a má tiež veľký vplyv na hospodársky rast regiónu. Celkový rast v odvetví v roku 2017 bol 3 %. Vývozný obrát poľnohospodárstva, lesníctva a rybárskych výrobkov dosiahol 32 mld. USD. V roku 2015 zamestnával sektor 44 % práceschopného obyvateľstva.

Rastlinná výroba. Najvýznamnejšou plodinou je ryža (pestuje sa na 80 % obhospodarovanej pôdy), nasledovaná kukuricou, maniokom, cukrovou trstinou, bavlnou, ovocím a zeleninou, kávou a čajom. Export ryže v roku 2017 zaznamenal nárast o 20,5 % objemu a 20,8 % hodnoty (2,7 mld. USD), 40 % exportu smeruje do Číny, 9,3 % na Filipíny. Export ovocia zaznamenal nárast o 43,02 % (3,5 mld. USD), kešu o 20 % (3,5 mld. USD) a káva poklesla o 20,1 % (3,2 mld. USD).

Živočišná výroba sa zatiaľ rozvíja pomaly a jej výkony nezodpovedajú potenciálu vietnamského trhu, čo vytvára priestor pre zahraničných dodávateľov mäsa a mlieka. Základom živočišnej výroby je chov prasidi, hydiny a hovädzieho dobytku. Vietnam nie je sebestačný vo výrobe mlieka, vietnamská produkcia pokrýva len 30 % domácej spotreby. Rýchlo sa v ostatných rokoch rozvíja chov rýb a morských živočíchov, rozšírený je priemyselný chov ryby pangasius, určený najmä na export). Export rýb a morských plodov v roku 2016 dosiahol nárast o 7,4 % na 7,05 mld. USD.

Služby

Sektor služieb každoročne rastie a v nasledujúcom období sa očakáva prudký rast (ročne o 8,85 %, do roku 2020 bude jeho podiel na domácom HDP tvoriť 42 - 43 %), najmä v bankovníctve, finančníctve, poisťovníctve, IT a v maloobchodnom predaji. Sektor služieb sa stáva jedným z najatraktívnejších aj z hľadiska zahraničných investícií.

Maloobchod v ostatných 5 rokoch dosahoval ročný rast 10 %, čím sa VN zaradil na 6. miesto v rebríčku Global Retail Development index 2017 (GRDI). Predbehol aj okolité krajiny Indonéziu, Filipíny a Thajsko. Tržby maloobchodu dosiahli v roku 2017 až 129,6 mld. USD, nárast o 10,9 %. V súčasnosti je v krajine 800 supermarketov, 150 nákupných centier a 9000 tradičných predajní, čo nepokrýva celkové potreby trhu. Existuje veľký priestor pre zahraničných investorov.

Telekomunikačný sektor (TS) plánuje vláda VSR reštrukturalizovať a ponechať len 3 - 4 zdravé spoločnosti. TS zaznamenal v období 2012 - 2013 značné zmeny, ostrú konkurenciu, viaceré fúzie, ale aj veľké zisky spoločností Viettel Group a Viet Nam Posts and Telecommunications Group (VNPT). Operátorom mobilných sietí dominujú štátom vlastnené spoločnosti Viettel, VinaPhone a MobiPhone, ktoré spolu predstavujú 90 % trhového podielu.

Logistika. Experti očakávajú, že export Vietnamu sa do roku 2020 strojnásobí. Vietnam je exportom ťahaná ekonomika, ale slabá komerčná infraštruktúra a náklady logistických služieb ju v porovnaní s okolitými krajinami robia menej konkurencieschopnou. Najväčšími nedostatkami sú vysoké prepravné náklady, slabý prístup k prístaviskám a prepojenia medzi jednotlivými dopravnými cestami. Sektor si vyžaduje rozsiahle investície, vláda VSR vidí možné riešenie v PPP projektoch.

Turizmus. Vietnam v roku 2017 navštívilo viac ako 13 mil. medzinárodných turistov (medziročný nárast o 30 %). Najväčší podiel majú turisti prichádzajúci z Južnej Kórei, Číny a Japonska

(spolu 30 %). Len 10 % turistov sa do krajiny opätovne vráti. Sektor prilákal aj 73,2 mil. domácich turistov. Celkové príjmy dosiahli 23 mld. USD.

V júni 2015 Vietnam zrušil vízovú povinnosť do 15 dní pobytu pre návštevníkov z UK, FR, DE, IT a ES, čomu vláda pripisuje podiel na náraste turistov z Európy. Zrušenie vízovej povinnosti bolo predĺžené do roku 2020. V januári 2017 Vietnam oznámil elektronický systém podania víz pre vybrané štáty sveta vrátane Slovenska.

Vietnam má potenciál pritiahnúť viac turistov, trpí však nedostatkom investícií, nerozvinutou infraštruktúrou, nízkou kvalitou poskytovaných služieb a slabou konkurencieschopnosťou. Počet vietnamských turistov cestujúcich do zahraničia (najmä Čína, Thajsko, Kambodža) v roku 2017 naďalej rástol.

Poisťovníctvo. Systém zdravotného poistenia sa pomaly rodí. Zamestnávateľ aj zamestnanec sú povinní prispievať na zdravotné poistenie, zaviedlo sa základné zdravotné poistenie pre študentov a starých ľudí. Mimo povinného zdravotného poistenia existuje aj nadštandardné a dobrovoľné zdravotné poistenie, ktorého sa zatiaľ zúčastňuje len malé percento populácie. V roku 2017 dosiahol rast trhu s poistením 21,2 % a príjmy 4,65 mld. USD. V roku 2015 bolo zdravotne poistených 77 % obyvateľov (70 mil. ľudí). Trh s poistením vo VSR ostáva stabilný a ponúka veľký potenciál zahraničným investorom. Vláda plánuje investovať 220 mil. USD na vytvorenie celoštátneho systému elektronických zdravotných záznamov. Cieľom je vydávať elektronické zdravotné karty, synchronizovať zdravotné a sociálne poistenie a poistenie nezamestnanosti do jednej karty.

Zdravotníctvo. V roku 2016 bolo v krajine 1050 štátnych a 180 súkromných nemocníc (6-7 % podiel pacientov). Registrovaných je viac ako 33 000 zdravotných stredísk. S ohľadom na veľkú populáciu Vietnamu sú to nedostatočné počty a obsadenosť lôžok sa v štátnych nemocniciach pohybuje na úrovni 170 %, v súkromných nemocniciach 40 - 50 %. Vietnam plánuje výstavbu veľkého množstva štátnych aj súkromných nemocníc, v prvej fáze najmä v Hanoji a v HCMC, v ďalšej fáze do roku 2020 aj v provinciách.

Celkové výdavky obyvateľov Vietnamu na zdravotnícke služby neustále rastú a tvoria 6 % podiel na HDP. V roku 2013 boli výdavky na zdravotnú starostlivosť spolu 12 mld. USD (308 USD na osobu). Viac ako 40 000 obyvateľov Vietnamu sa každoročne lieči v zahraničí, predovšetkým v Singapure a Hongkongu.

Farmaceutický trh VSR je schopný uspokojiť len 50 % domáceho dopytu po liekoch. Lieky sú drahé, existujú relatívne malé zásoby a niektoré lieky sa vo Vietname vôbec nevyrábajú (anestéza, detoxikácia, lieky proti rakovine, vysokému krvnému tlaku). Dopyt po liekoch a zdravotníckych prostriedkoch v posledných rokoch dynamicky rastie z dôvodu rastúcej životnej úrovne obyvateľstva. Naďalej je v predaji veľké množstvo falošných liekov a liekov po expirácií.

Infraštruktúra

Pre obdobie 2011 - 2015 schválilo Ministerstvo dopravy VSR projekty dopravnej infraštruktúry v celkovom objeme 40 mld. USD. Vzhľadom na to, že štátny rozpočet VSR nedisponuje dostatočným objemom prostriedkov na realizáciu ambiciózných projektov, je vítaný miestny aj zahraničný súkromný kapitál s využitím foriem ako PPP (Public Private Partnership), BOT (Build-Operate-Transfer) alebo BT (Build-Transfer).

Podľa medzinárodných štandardov je vietnamská infraštruktúra veľmi slabo rozvinutá. Najhoršia situácia je v oblasti pozemnej dopravy, ktorej úroveň je jednou z hlavných bŕzd rozvoja odľahlých a horských oblastí. Celková dĺžka pozemných komunikácií vo VSR je 222 000 km, z čoho však väčšina má nespevnený povrch zlej kvality, asfaltové cesty majú dĺžku len 53 000 km, v období dažďov je cca 100 000 km ciest nezjazdných. Vietnamská vláda preto pripravuje masívne investície do výstavby cestnej siete. Za týmto účelom zriadila

Vietnam Express Way Development Investment Company, pod ktorú spadá celková výstavba a údržba nových ciest. Rozvoj vietnamskej cestnej siete sa v najbližšom období bude sústreďovať na výstavbu diaľničnej siete v plánovanej dĺžke 6 313 km (diaľnica sever-juh z Hanoja do Can Tho v hodnote 15 mld. USD, okruhy okolo Hanoja, HCMC a ďalšie).

Železničná sieť je dlhá 2 600 km a tvorí ju 7 jednokolajových tratí. Najdlhšia a najdôležitejšia je spojnica Hanoj – Hočiminovo mesto v dĺžke 1 730 km. Väčšina z celkového vozového parku je stará a opotrebovaná. Železnice plánujú zlepšenie bezpečnosti tratí, modernizáciu signalizácie a zabezpečenie železničných prejazdov. Program rozvoja a modernizácie vietnamských železníc predpokladá aj nákup viacerých kolajových vozidiel (lokomotívy, osobné vozne, nákladné vagóny). Predseda vlády VSR schválil v roku 2009 rozvojový plán železníc do roku 2020 a stratégiu do roku 2030. V Septembri 2015 bola oznámená investícia vo výške 5,5 mld. USD na modernizáciu celej 1726 km trate medzi Hanojom a Hočiminovým mestom. Modernizácia železníc sa má uskutočniť do roku 2030 vrátane rozšírenia vozového parku lokomotív o ďalších 14 osobných vlakov a 24 nákladných vlakov.

Riečna sieť je pomerne rozsiahla a využiteľná najmä pre lacnú nákladnú dopravu. Na severe sa jedná o Červenú riekku a na juhu riekku Mekong. Vo Vietname existuje 9 morských prístavov, z ktorých majú 4 medzinárodný význam.

Letecká doprava je relatívne na kvalitnej úrovni. Vietnam má celkove 24 letísk, z toho 10 medzinárodných. V decembri 2012 sa otvorilo nové medzinárodné letisko na najväčšom a najľudnatejšom ostrove krajiny Phu Quoc, s potenciálom najmä v oblasti turizmu (13 % medziročný nárast). Nový medzinárodný terminál letiska Noi Bai v Hanoji bol slávnostne otvorený 5. januára 2015. Letisko Than Son Nhat v HCMC v roku 2015 dosiahlo svoju maximálnu kapacitu 26,5 mil. odbavených cestujúcich, pričom nie je dostatočný priestor na jeho rozšírenie. Navrhnutá bola výstavba nového letiska Long Thanh International Airport.

S cieľom správy vietnamských letísk, zaistenia ich bezpečnosti a ochrany, ako aj dovozu letiskových zariadení a technológií, bola Ministerstvom dopravy VSR v roku 2012 založená štátna spoločnosť Airports Corporation of Vietnam. Sídli v priestoroch letiska Than Son Nhat v Hočiminovom meste. Na svojej stránke (<http://en.vietnamairport.vn/>) zverejňuje aj niektoré výberové konania. Vietnamská vláda otvorila výstavbu letísk zahraničným investorom, možnosť účasti i formou BOT a taktiež očakáva financovanie z prostriedkov rozvojovej pomoci.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

ADB, APEC, APT, ARF, ASEAN, CP, EAS, FAO, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMF, IMO, IMSO, INTERPOL, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, MIGA, NAM, OIF, OPCW, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO.

Významný vplyv na rozvoj ekonomiky VSR malo v roku 2006 udelenie doložky najvyšších výhod Kongresom USA a prijatie do Svetovej obchodnej organizácie WTO v januári 2007. Členstvo vo WTO sa hodnotí veľmi pozitívne, VSR má lepšiu možnosť presadiť sa na svetových trhoch a množstvo vietnamských výrobkov je oslobodených od taríf a kvót. Objem PZI do VSR sa rekordne zvýšil.

Kľúčovým momentom bolo aj prijatie VSR za člena Združenia krajín juhovýchodnej Ázie (ASEAN) v júli 1995. Vplyv VSR v združení neustále rastie, čoho dôkazom je aj pozícia predsedníckej krajiny ASEAN v roku 2010. V novembri 1998 vstúpila VSR do organizácie Ázijsko-tichomorskej hospodárskej spolupráce (Asia-Pacific Economic Cooperation - APEC).

VSR je členom mnohých ďalších medzinárodných a regionálnych organizácií (OSN, Hnutia nezúčastnených krajín - HNK), ekonomických inštitúcií (MMF, Ázijskej rozvojovej banky - ADB) a rôznych foriem dialógov: Stretnutie Ázia - Európa (ASEM), Ázijské regionálne fórum (ARF). V r.

2008 - 2009 zastával Vietnam post nestáleho člena BR OSN. VSR je aktívna na pôde OSN v rámci Ázijskej regionálnej skupiny a v globálnych otázkach kultúry, presadzovania koncepcie vyhlásenia JVA za pásmo bez jadrových zbraní a pod.

Dnes má VN strategické partnerstvo s 13 štátmi a komplexné partnerstvo s ďalšími 11. Ako súčasť Hospodárskeho spoločenstva ASEAN má uzatvorené dohody o voľnom obchode s Čínou, Južnou Kóreou, Austráliou a Novým Zélandom, Indiou, Čile a Japonskom. Má tiež bilaterálnu obchodnú dohodu s Južnou Kóreou a s Euroázijskou hospodárskou úniou, je členom TPP a uzavrel FTA s EÚ. Vyjednáva dohodu s krajinami EFTA (Nórsko, Island, Lichtenštajnsko, Švajčiarsko).

Vznik Hospodárskeho spoločenstva ASEAN (AEC)

Dohoda o vytvorení Hospodárskeho spoločenstva ASEAN (AEC), ktorá vstúpila do platnosti 31. decembra 2015, vytvorila nový ázijský blok sily. Členské štáty združenia ASEAN sú Brunej, Kambodža, Indonézia, Laos, Malajzia, Mjanmarsko, Filipíny, Singapur, Thajsko a Vietnam.

AEC je trh so 625 miliónmi ľudí, HDP predstavuje 2,4 bil. USD. Rastúci domáci dopyt po sofistikovaných a vysoko kvalitných produktoch ponúka príležitosti pre EÚ, resp. SK firmy. Hlavný potenciál existuje v tvorbe exportnej základne do ďalších krajín v regióne.

10 členských štátov ASEAN zdieľa obrovský rastový potenciál a fokus na pracovné miesta a prosperitu. Nadnárodné spoločnosti a investori ťažia v ASEAN z finančných znalostí a kapitálu vyspelých ekonomík ako je Singapur a z konkurencieschopných nákladov a dostatku pracovných síl a prostriedkov menej rozvinutých členských krajín. S investíciami do infraštruktúry a rozvoju ľudského kapitálu môže AEC zvýšiť svoju globálnu konkurencieschopnosť v celom rade priemyselných odvetví.

Zriadenie AEC prinesie v nasledovnom období nové príležitosti v podobe obrovského trhu, spojenia najdynamickejších ekonomík sveta a rastúcich ekonomík spolu s rozmanitosťou, ktorú 10 krajín AEC ponúka. Obmedzenie prekážok obchodu a investícií umožní investorom voľne sa pohybovať v regióne, mať lepší prístup ku kapitálu a ťažiť z logistických možností v regióne. Obchod bude uľahčený prostredníctvom jednoduchých, harmonizovaných a zjednodušených pravidiel obchodovania a colných dokladov a procedúr.

EÚ – VIETNAM

Objem vzájomného obchodu medzi EÚ a VN rastie v poslednom období v priemere o takmer 20 % ročne, obchodná bilancia je však v posledných 10 rokoch z pohľadu EÚ vysoko pasívna a tento trend sa najväčšou pravdepodobnosťou ešte viac prehĺbi vplyvom EVFTA.

EÚ bola v roku 2017 druhým najväčším trhom pre VN, a to po USA, keď sem smerovalo 18 % VN exportu, vzájomný obchod dosiahol hodnotu 50,3 mld. USD. EÚ je tretím najväčším obchodným partnerom VN po Číne a USA, pričom VN má aktívnu obchodnú bilanciu na úrovni 31,8 mld. USD. To VN umožňuje udržiavať vyrovnanú celkovú zahranično-obchodnú bilanciu, i napriek veľkému deficitu voči Číne a Južnej Kórei. V roku 2017 dosiahol VN voči EÚ rekordne aktívnu bilanciu.

VN exportuje do EÚ najmä elektroniku, telefóny, obuv, oblečenie, textil, kávu, morské plody a nábytok. Hlavné exportné komodity z EÚ sú strojárske výrobky, elektrické zariadenia, lieky a automobily. VN export značne profituje zo všeobecnej preferenčnej schémy EÚ (Generalised Scheme of Preferences - GSP), ktorá podporuje export z rozvojových krajín do EÚ.

EÚ patrí medzi najdôležitejších investorov vo VN. Za ostatných 26 rokov, do konca roka 2016 preinvestovalo 23 ČŠ vo VN 22 mld. USD v 1903 projektoch. Investície z EÚ smerujú najmä do priemyselnej výroby a spracovateľského priemyslu. Najvýznamnejšie investičné projekty ČK EÚ vo VN sú v oblastiach energetiky a telekomunikáciách.

V roku 2017 firmy z EÚ investovali 915,5 mil. USD v 151 projektoch. V roku 2017 investovali firmy z EÚ 1,835 mld. USD, čo je podstatne menej ako najväčší investori, ktorými sú Japonsko 9,11 mld. USD (25,4 %), Južná Kórea so 8,49 mld. USD (23,7 %), Singapur s 5,3 mld. USD (14,8 %). Investície z EÚ smerujú najmä do priemyselnej výroby a spracovateľského priemyslu, vedúcou lokalitou je Hanoj.

Zmluva o priateľstve a spolupráci/Partnership and Co-operation Agreement (PCA)

V roku 2012 bola podpísaná Rámcová dohoda o komplexnom partnerstve a spolupráci medzi EÚ a VSR (PCA - Partnership and Cooperation Agreement). Európsky parlament ratifikoval PCA v decembri 2015 a účinnosť nadobudla 1.10.2016. Rámcová dohoda o komplexnom partnerstve a spolupráci medzi EÚ a VSR má za cieľ posilniť dvojstranný vzťah, viesť všestranný dialóg a podporovať ďalšiu vzájomnú spoluprácu vo všetkých oblastiach spoločného záujmu.

V rámci PCA sa zúčastnené strany dohodli zriadiť spoločný výbor zložený zo zástupcov oboch strán na vysokej úrovni s cieľom diskusie o politickom a hospodárskom vývoji v EÚ a vo Vietname, vrátane ďalšieho pokroku v ekonomických, administratívnych, právnych a súdnych reformách vo Vietname a implementácii programov spolupráce EÚ. Prvé zasadnutie je plánované v prvom polroku 2017, reálnejšie sa však javí druhý polrok. Jeho prvému zasadnutiu by mali predsedáť VP F. Morgherini a PPV a minister ZV Pham Binh Minh.

Dohoda o voľnom obchode/Free Trade Agreement (FTA)

Dohoda o voľnom obchode (EU – Vietnam Free Trade Agreement - EVFTA) je komplexná dohoda založená na princípoch WTO. Pokrýva problematiku tovarov, služieb, investícií a ďalších oblastí vzájomného záujmu. Prináša elimináciu tarifných a netarifných prekážok obmedzujúcich vzájomný obchod a vstup na trh, upravuje aj otázku ochrany práv duševného vlastníctva. Znamená novú etapu v obchodných vzťahoch medzi EÚ a VN. Očakáva sa, že VN ekonomika významne porastie predovšetkým v dôsledku prílevu kapitálu. Rokovania o EVFTA sa začali v júni 2012 a po 14 kolách rokovaní boli ukončené v decembri 2015. V júni 2016 bol publikovaný praktický sprievodca po EVFTA. Dohoda pravdepodobne nadobudne účinnosť koncom roka 2018. Brexit neovplyvní EVFTA, pretože dohoda nadobudne účinnosť predtým, ako UK opustí EÚ.

EVFTA je moderná a komplexná dohoda, odstráni takmer všetky clá na tovary vzájomne obchodované, VN odstráni takmer všetky vývozné poplatky, bude liberalizovať obchodné a finančné služby, telekomunikácie, dopravu a poštové služby, odstráni limity pre investície. Pre EÚ ide o prvú dohodu tohto druhu uzatvorenú s rozvojovou krajinou. VN sa stal súčasťou siete dohôd o voľnom obchode, čo pre krajinu znamená implementáciu politiky diverzifikácie zahraničných vzťahov a posilňovanie medzinárodnej integrácie.

SR od dohody očakáva predovšetkým otvorenie VN trhu a zvýšenie konkurencieschopnosti našich produktov, napríklad v rozšírení možností pre export osobných automobilov, keď SR akiste bude profitovať zo zníženia vysokého VN cla na osobné autá, ktoré dnes predstavuje až 70 %. Týka sa to aj chemického priemyslu, prípadne spracovaných poľnohospodárskych produktov. Zlepší sa aj možnosť zapájať sa do výziev o verejné zákazky.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Legislatíva upravujúca podnikanie

Komplexná informácia a sprievodca k obchodno-právnym aspektom podnikania vo VSR:
<http://www.vietnamlaws.com/pdf/LegalGuidetoInvestmentinVietNam.pdf>

Prehľad zákonov upravujúcich podnikanie vo Vietname:

http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com_content&view=article&id=801&Itemid=203

Aktualizované informácie o vietnamskej legislatíve:

<http://vnanet.vn/webdichvu/en-US/22/11/116/119/Default.aspx>

Základná legislatíva vo vzťahu k zahraničným investíciám vo VSR:

- Investičný zákon (2005),
- Živnostenský zákon (2005),
- Občiansky zákonník (prijatý v roku 2005),
- Zákonník práce (1994, upravený v roku 2002 a 2006),
- Zákon o duševnom vlastníctve (2005),
- Zákon o pôde (2003, vstup do platnosti 1.7.2004),
- Zákon o úverových inštitúciách (1997, upravený v 2004),
- Zákon o bankrote (2004),
- Zákon o účtovníctve (2004),
- Zákon o daňovej administratíve (2006),
- Zákon o dani z pridanej hodnoty (2005),
- Zákon o dani z príjmu fyzických osôb (2007, vstup do platnosti 1.1.2009),
- Zákon o dani z príjmu právnických osôb (2008, vstup do platnosti 1.1.2009),
- Zákon o sociálnom poistení (2006).

Vlastníctvo pôdy

Podľa socialistickej doktríny, všetka pôda v krajine patrí vietnamskému ľudu a spravuje ju vláda VSR. V praxi to znamená, že fyzické osoby ani komerčné spoločnosti nemôžu pôdu vlastníť, iba si ju prenajať. Vláda VSR udeľuje namiesto listov vlastníctva certifikáty s právom využívania predmetnej pôdy.

Daňový systém

Informáciu možno nájsť na stránkach Daňového riaditeľstva VSR:

www.gdt.gov.vn

Daňové zaťaženie príjmov vo Vietname patrí medzi najvyššie v regióne JV Ázie.

Prehľad najdôležitejších daní:

- daň z príjmu právnických osôb (v platnosti od 1. 1. 2009),
- daň z pridanej hodnoty (v platnosti od 1. 1. 2009),
- zvláštna spotrebná daň,
- dovozná a vývozná daň (clá),
- daň z prírodných zdrojov,
- daň z užívania pôdy,
- daň z osobných príjmov (novela 2008 s úpravou).

Daň z príjmu právnických osôb. Základná sadzba je **20 %**.

Firmy podnikajúce v oblasti ťažby ropy, zemného plynu platia daň z príjmu **32 - 50 %**.

Firmy ťažiacie zlato, striebro, platínu, volfrám, cín, antimón a vzácne kovy sú zdaňované **50 %** sadzbou dane.

Daň z príjmu fyzických osôb.

Daňová kategória	mesačný príjem (MP) v mil. VND	Sadzba %
1.	Do 5	5
2.	Nad 5 do 10	10
3.	Nad 10 do 18	15
4.	Nad 18 do 32	20
5.	Nad 32 do 52	25
6.	Nad 52 do 80	30
7.	Nad 80	35

Poznámka:

Medzi Vietнамom a SR je od roku 2008 v platnosti Zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia.

Možné formy zahraničných podnikov a zastúpení vo VSR

Prehľad dostupných foriem investovania a informáciu o postupe pri uchádzaní sa o investičnú licenciu možno nájsť na adrese:

http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com_content&view=article&id=800&Itemid=207

Formy vstupu na domáci trh:

- A. S využitím miestnych zástupcov/dovozcov/distribútorov.
- B. Vlastné reprezentačné zastúpenie - za vydávanie licencií pre RZ zodpovedá Ministerstvo priemyslu a obchodu VSR.
- C. Priama investícia - podmienky pre priame zahraničné investície do Vietnamu upravuje Investičný zákon („Investment Law“) z 29. 12. 2005, ktorý vo svojej poslednej úprave výrazne zlepšil investičné prostredie vo Vietname. Zákon vytvára jednotné podmienky pre zahraničných investorov na základe princípov WTO, ako je doložka najvyšších výhod a princípy verejnosti a transparentnosti. Zahraničné investície sú chránené pred znárodnením, zahraniční investori sú oprávnení repatriovať svoje zisky do zahraničia.

Každý projekt zahraničnej investície musí byť najskôr posúdený a schválený vietnamskými štátnymi orgánmi a musí dostať tzv. investičnú licenciu. Žiadosť o jej udelenie sa podáva na Ministerstve plánovania a investícií VSR, ktoré v spolupráci s príslušnými odbornými ministerstvami a orgánmi miestnej samosprávy (najmä odbory plánovania a investícií jednotlivých provincií) projekt posudzuje. Projekty celoštátneho významu podliehajú schváleniu predsedom vlády VSR.

Investičné stimuly sa líšia podľa jednotlivých sektorov hospodárstva, ako aj jednotlivých provincií. V rôznom rozsahu ich ponúkajú aj priemyselné parky. Medzi najčastejšie patria daňové prázdny, oslobodenie od dovozného cla a daní za dovážané technológie a niektoré suroviny, poskytnutie pozemkov na podnikanie za zvýhodnené ceny.

Prílev PZI je vládou VSR podporovaný najmä do nasledujúcich sektorov a regiónov:

- výroba pre export,
- výroba v oblasti náhrady dovozov,
- poľnohospodárska výroba a spracovanie poľnohospodárskych, lesných a vodných produktov,
- využívanie najmodernejších technológií, IT,
- spracovanie a efektívne využívanie nerastného bohatstva krajiny,
- budovanie projektov infraštruktúry a dôležitých priemyselných zariadení,
- projekty náročné na pracovnú silu,
- projekty umiestnené v horských a odľahlých oblastiach.

Správou priamych zahraničných investícií sa zaoberá Agentúra pre zahraničné investície (Foreign Investment Agency-FIA) pod Ministerstvom plánovania a investícií VSR.
<http://fia.mpi.gov.vn>

Možné formy priamej investície:

1. Výrobná spolupráca.
2. Spoločný podnik.
3. Podnik so 100 % zahraničnou účasťou.
4. Build-Operate-Transfer (BOT), Build-Transfer (BT), Build-Transfer-Operate (BTO).
5. Akvizície a zlúčenie.
6. Nákup akcií.

Výrobná spolupráca býva realizovaná na základe dohody medzi zahraničnou firmou a vietnamským partnerom s cieľom vyrábať určitý tovar alebo poskytovať služby. Vzhľadom k tomu, že takouto dohodou nevzniká nový subjekt je súvisiaca legislatíva jednoduchšia ako pri iných formách spolupráce. Dohoda o výrobnej kooperácii však aj napriek tomu podlieha schváleniu zo strany ministerstva plánovania a investícií.

Spoločný podnik (Joint Venture - JV) je najrozšírenejšia forma zahraničnej účasti vo Vietname a jej prostredníctvom tu podniká viac ako 65 % zahraničných investorov. Minimálny podiel zahraničného partnera na JV je 30 %, zvyčajný pomer podielov však býva 70-75 % ku 25-30 % v prospech zahraničného partnera. V niektorých oblastiach (napr. v niektorých projektoch infraštruktúry alebo cementární) však vietnamská strana požaduje minimálne 30-40 % podiel. Doba činnosti spoločného podniku sa určuje na dobu určitú a až na výnimky nesmie presiahnuť 50 rokov. Legálny kapitál JV musí tvoriť min. 30 % z jeho celkového investičného kapitálu. Kapitálový vklad zahraničného partnera môže byť tvorený finančnými prostriedkami, strojovým zariadením, nástrojmi, patentmi, know-how alebo technickými službami. Vietnamský partner do podniku vkladá zvyčajne pozemky a výrobné priestory a zariadenia. Môže samozrejme prispieť aj finančnými prostriedkami, čo však v praxi nie je príliš obvyklé. JV je riadený správnu radou (Board of Management), v ktorej sú zastúpené obe strany podľa podielu na JV, ale vietnamská strana v nej musí mať minimálne 2 zástupcov. Výkonné právomoci majú správnu radou menovaní generálny riaditeľ a jeho námestníci, pričom generálny riaditeľ alebo jeho prvý námestník musí byť vietnamský občan.

Podnik so 100 % zahraničnou účasťou. Podiel tejto investičnej formy v súčasnosti predstavuje okolo 30 %. Schvaľovací proces investičnej licencie formou 100 % zahraničnej účasti je dlhší a komplikovanejší než u JV.

BOT, BT a BTO. Táto forma sa využíva pri investičných projektoch budovania infraštruktúry (cesty, mosty, letiská, elektrárne a zariadenia na úpravu a dodávku vody).

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Rozvojová pomoc (ODA)

Vietnam je pravidelným a veľkým príjemcom ODA, ktorá je spolu s PZI dôležitým vonkajším zdrojom financií. Objem poskytovanej ODA sa výrazne zvýšil po roku 1993, kedy si Vietnam urovnal svoje vzťahy s MMF a začal pracovať na zlepšení vzťahov s USA, čo mu otvorilo cestu k finančným zdrojom medzinárodných finančných inštitúcií (MMF, WB, ABB) a kladne ovplyvnilo aj záujem bilaterálnych prispievateľov (hlavne Francúzska, Japonska, Švédsko apod.). Od roku 1993 do roku 2013 poskytli medzinárodní poskytovatelia Vietnamu ODA vo výške 78 mld. USD.

Projekty zahraničnej pomoci sú nasmerované najmä na oblasť infraštruktúry (modernizácia cestnej siete, železníc, elektrifikácia apod.), ochranu životného prostredia a sociálnu oblasť (boj proti chudobe a hladu vidieka, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie, eliminácia populačnej explózie atď.). Vietnam dokázal efektívne využívať poskytovanú pomoc na splnenie miléniových rozvojových cieľov v oblastiach odstránenia hladu a vytiahnutia sa krajiny z pásma chudoby.

Najväčším poskytovateľom ODA je Japonsko a J. Kórea.

EÚ je v súčasnosti jedným z vedúcich poskytovateľov ODA vo Vietname, na obdobie 2014 - 2020 sa zaviazala navýšiť svoj príspevok na 400 mil. EUR (30 % rast). Podpora EÚ sa sústreďuje na podporu 2 kľúčových sektorov, a to energetiky a verejnej správy.

SR V rámci novej Strednodobej stratégie ODA SR na roky 2014-2018 VSR nepatrí medzi teritoriálne priority. V akademickom roku 2014/2015 sa zvýšil počet vládnych štipendií SR pre VSR z pôvodných 2 na 5, čo predstavovalo priaznivý signál záujmu SR, podieľať sa na oživení tradičných vzťahov v oblasti vzdelávania v minulosti. V akademickom roku 2016/2017 sa opätovne znížil počet štipendií z 5 na 3 (2 magisterské a 1 doktorandské štipendium) a aktuálne pre akademický rok 2018/2019 len na 2 magisterské štipendiá.

V roku 2015 mala SR záujem podieľať sa na projekte zameranom na odovzdávanie slovenských skúseností počas reformy riadenia verejných financií pre Národné zhromaždenie VSR (CETIR). Cesta bola VN stranou odložená na rok 2016, do dnes sa ale neuskutočnila.

Podpora obchodných aktivít podnikateľských subjektov zo SR Inštitucionálne zabezpečenie:

ZÚ SR v Hanoji, má v súvislosti so zabezpečovaním úloh ekonomickej diplomacie nadviazané vzťahy a vytvorený model spolupráce s najdôležitejšími vietnamskými partnermi zameranými na pomoc a podporu zahraničným investorom. Do tejto spolupracujúcej siete patria:

- VCCI - Vietnamská obchodná a priemyselná komora (www.vcci.com.vn),
- VIETRADE - agentúra na podporu obchodu a investícií (www.vietrade.gov.vn),
- HAFACEN - agentúra pod správou mesta Hanoj (www.hafacen.vn),
- ITPC agentúra pod správou Hočiminovho mesta (www.itpc.gov.vn),
- EVBN (Europe - Vietnam Business Network, www.evbn.org) bolo zriadené v roku 2014 v Hočiminovom meste s cieľom pomoci a podpory MSP z EÚ pri ich vstupe na vietnamský trh, etablovaní sa vo Vietname a lepšom využití ponúkajúcich sa obchodných príležitostí. Aktivity EVBN zahŕňajú obhajobu záujmov spoločností z EÚ, služby na podporu podnikania, poskytovanie analýz o trhu vo VSR, organizáciu seminárov, obchodných misií, prenájom kancelárskych priestorov a iné. Je financované z EÚ fondov. Ukončenie financovania je naplánované v polovici roka 2018. EVBN má cieľ stať sa finančne sebestačnou inštitúciou a poskytovať služby aj naďalej.
- Generálny honorárny konzulát SR v Hočiminovom meste.

c) Zmluvná základňa

Zmluvná základňa bola zosúladená so záväzkami, ktoré pre SR vyplývajú z členstva v EÚ. Po vstupe SR do EÚ boli medzi vládami SR a VSR podpísane nasledovné dohody:

- Dohoda medzi SR a VSR o hospodárskej spolupráci (Hanoj, 16.10.2006),
- Dohoda medzi SR a VSR o zamedzení dvojitého zdanenia (Hanoj, 10/2008),
- Dohoda medzi SR a VSR o vzájomnej podpore a ochrane investícií (Hanoj, 12/2009).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

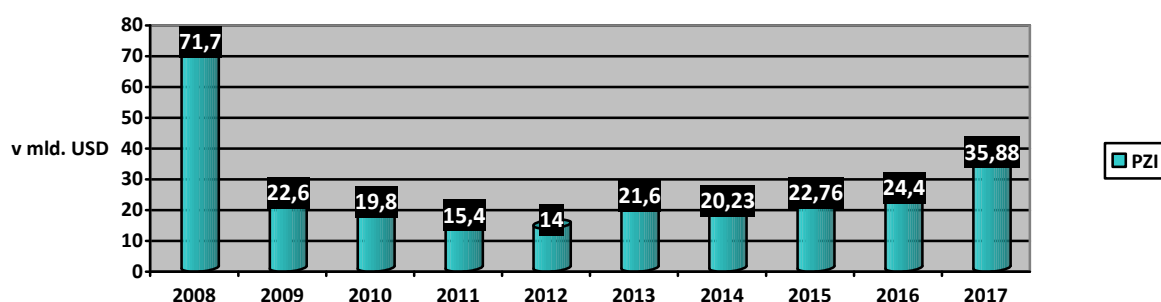
a) Priame zahraničné investície (PZI)

PZI majú rozhodujúci význam pre rozvoj a modernizáciu celej ekonomiky, sú hnacou silou rozvoja krajiny a podstatnou mierou prispeli k rozvoju napr. ropného a plynárenského priemyslu, výroby cementu, elektronického priemyslu, montáže automobilov a motocyklov. Spoločné investičné projekty sú jednou z najvyhladávanějších foriem spolupráce so zahraničnými spoločnosťami.

Priame zahraničné investície v roku 2017 vzrástli o 44,4 % a dosiahli objem 35,88 mld. USD. Investičnú licenciu v roku 2017 získalo 2 591 nových projektov. V roku 2017 oslávil VN 30 rokov PZI v krajine. PZI prispievajú k 50 % hodnoty výrobného sektoru a 70 % VN exportu. I napriek tomu sú nevyhnutné zlepšenia v oblasti konkurencieschopnosti a podnikateľského prostredia.

V roku 2017 vo Vietname investovali spoločnosti zo 115 krajín sveta. Najväčšími investormi boli Japonsko 9,11 mld. USD (25,4 %), Južná Kórea so 8,49 mld. USD (23,7 %), Singapur s 5,3 mld. USD (14,8 %). Investície smerovali do 19 sektorov hospodárstva. Do oblasti výrobného a spracovateľského priemyslu smerovalo 44,2 % investícií (15,87 mld. USD), do sektoru energetiky 23,3 % (8,37 mld. USD) a sektor nehnuteľností mal podiel 8,5 % (3,05 mld. USD). Vo VSR investovalo 25 z 28 ČK EÚ. **Investície z EÚ smerujú najmä do priemyselnej výroby a spracovateľského priemyslu**, vedúcou lokalitou je Hanoj.

Vývoj PZI v období 2008-2017:

b) Energetická politika krajiny

VN energetická politika podporuje výstavbu tepelných elektrární s cieľom pokryť dopyt po elektrickej energii rastúci o 10 % ročne. V roku 2011 bol schválený „Power Master Plan VII“, ktorý predpokladá nárast výrobných kapacít elektrickej energie zo súčasných 23 000 MW na 75 000 MW v roku 2020 a 146 000 MW v roku 2030. Cieľom je podpora rozvoja domácich obnoviteľných zdrojov výroby elektrickej energie, najmä veternej energie, postupná deregulácia trhu s výrobou a distribúciou elektrickej energie (ceny elektrickej energie sú štátom regulované a ostávajú jedny z najnižších v regióne) ako aj zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie konečnej energetickej spotreby.

Realizácia Vietnamského programu jadrovej energetiky, v rámci ktorého sa malo do roku 2030 začať s výstavbou až siedmich jadrových elektrární bola zrušená. Národné zhromaždenie VSR (NZ) prijalo 22.11.2016 rezolúciu o zrušení projektu na vybudovanie prvej jadrovej elektrárne Ninh Thuan. Projekt výstavby bol schválený NZ v roku 2009 a rátať s dvomi jadrovými elektrárnami v južnej provincii Ninh Thuan s kapacitou 2x2000 MW. Rozhodnutie zrušiť projekt výstavby vychádza z ekonomickej situácie v krajine, ktorá prešla mnohými zmenami od schválenia projektu. Aktuálne existujú spôsoby úspory energie a možnosti pre obchodovanie s energiou so susednými štátmi. Obnoviteľné zdroje energie sa stali ekonomicky realizovateľné z dôvodu poklesu cien v ostatných piatich rokoch.

Rozhodnutie zrušiť jadrový program padlo po rokoch plánovania, financovania štúdií realizovateľnosti a hľadania zahraničných partnerov. Hlavnou úlohou bude uspokojiť rastúci dopyt po elektrine bez využitia jadrovej energie. Vzhľadom na zrušenie programu jadrovej energie a odstránenie vodnej energie zo zoznamu prioritných, ostáva Vietnamu tepelná energia a obnoviteľné zdroje energie.

Energetická bezpečnosť krajiny

Vietnam je v súčasnosti vývozcom energetických nosičov ako sú ropa a uhlie. Očakáva sa, že do roku 2020 bude dovážať 35 % svojej energetickej potreby. Ďalší rozvoj sektora

energetiky a zabezpečenie dostatku elektrickej energie bude rozhodujúci v procese pokračujúcej industrializácie krajiny a jej hospodárskeho rastu.

Ďalšie informácie možno nájsť na stránkach:

<http://www.businessmonitor.com/>

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Dovozné a vývozné podmienky

V súčasnej dobe je oblasť zahraničného obchodu riadená Ministerstvom priemyslu a obchodu VSR. V spolupráci s ním sa na riadení obchodu s určitými komoditami podieľajú i ďalšie ministerstvá.

1. Zakázaný vývoz:

Zbrane, munície, výbušniny, vojenské zariadenia, starožitnosti, narkotiká, toxické chemikálie, drevo, palivové drevo, drevené uhlie, výrobky z dreva pochádzajúceho z domácich lesov, divoké zvieratá, zvieratá a rastliny chránené Ministerstvom poľnohospodárstva, zvláštne kódovacie prístroje a softwarové programy, určené k ochrane štátnych tajomstiev.

2. Zakázaný dovoz:

Zbrane, munície, výbušniny (s výnimkou priemyslových trhavín), vojenské zariadenia, narkotiká, toxické chemikálie, pornografické a protivládne kultúrne materiály, petardy (s výnimkou pre použitie v námornej doprave), hračky s negatívnym vplyvom na človeka a národnú bezpečnosť (vrátane imitácií zbraní), cigarety (s výnimkou dovozu pre osobné potreby), použité spotrebné tovary, vozidlá s pravostranným riadením, použité automobily, motocykle a náhradné diely (s výnimkou autobusov nad 16 miest mladších 5 rokov a nákladných automobilov nad 5t mladších 5 rokov), použité motory s vnútorným spaľovaním pod 30 konských síl, produkty obsahujúce azbest (zo skupiny amfibolu), rôzne kódovacie prístroje a kódovacie software.

3. Tovary regulované exportnými kvótami:

Kvóty na export tovarov sú po vstupe do WTO odstraňované, Vietnam si však vyhradzuje právo regulácie niektorých exportných komodít ako ryža, niektoré výrobky z dreva a nerasty (ochrana pred ilegálnymi exploatáciami), a to v súlade s pravidlami WTO.

4. Tovary, ich dovoz podlieha licenčnému režimu (importné kvóty):

Keramické a granitové dlaždice väčšie než 400 x 400 mm, portlandský cement (niektoré druhy), klinker, automobily do 9 miest, motocykle (vrátane trojkolky) kompletne i v forme dielov k montáži, niektoré druhy oceli (guľaté stavebné ocele 6-40 mm, krútené ocele 10-40 mm, V a L ocele 20-100 mm, C,U,I a H ocele pod 120 mm, ocelové trúbky 14-115 mm, zliatinové rúry, pozinkované ocelové plechy 0.25-0.55 mm, ocelové drôty, ostnaté drôty a ocelové siete), tabuľové sklo 1,5 - 12 mm, kancelársky papier, tlačiarenský papier (50-80 g/m²), rafinovaný rastlinný olej, rafinovaný a nerafinovaný cukor.

Licencie vydáva Ministerstvo priemyslu a obchodu VSR v súvislosti s aktuálnymi potrebami vietnamskej ekonomiky. Podpísať dovozné/vývozné kontrakty na vyššie uvedené komodity majú právo iba ekonomické subjekty s platnou dovoznou/vývoznou licenciou vystavenou Ministerstvom priemyslu a obchodu VSR.

Colný systém

Potrebné dokumenty pre dovoz tovaru do Vietnamu:

- colná dovozná prihláška,
- dovozná licencia (ak je pre danú komoditu požadovaná),

- kópia obchodnej zmluvy,
- obchodná faktúra a baliaci list,
- nákladný list,
- osvedčenie o pôvode tovaru (ak je pre danú komoditu požadované),
- ďalšie zvláštne dokumenty.

Potrebné dokumenty pre vývoz z Vietnamu:

- vývozné colné prehlásenie,
- vývozná licencia (ak je pre danú komoditu požadovaná),
- baliaci list,
- osvedčenie o pôvode tovaru (ak je pre danú komoditu v zahraničí požadované).

Colný systém sa riadi zákonom „Vietnam Law on Export and Import Taxes“ z roku 1991, ktorý je priebežne upravovaný. Colný systém je veľmi komplikovaný a nie celkom zodpovedajúci medzinárodným zvykom. Problémom je existencia mnohých sadzieb, ktorá so sebou prináša množstvo nejasností a často aj nejednotný výklad.

V oblasti dovozu sú aplikované sadzby väčšinou v rozsahu 0 - 50 %. Vyššie než 60 % colné sadzby sú uplatňované v malom rozsahu prevažne na tovary, ktorých dovoz predtým podliehal netarifným obmedzeniam. Nulové, alebo nízke sadzby sú uplatňované na dovozy technológií, surovín a chemikálií nevyrábaných vo VSR, špeciálnych strojov a výrobných zariadení. Ministerstvo financií VSR plánuje znížiť dovozné clá na automobily vyrábané v zahraničí zo 100 na 50 percent.

S platnosťou od 1. 1. 1999 sa zaviedli tarifné hladiny:

1. Preferenčné tarify - sú aplikované na tovary pochádzajúce zo štátov alebo ekonomických zoskupení, s ktorými má Vietnam dohodu obojstranne zaisťujúcu obchodnú doložku najvyšších výhod, alebo "Most Favoured Nation Status" (MFNS). Vietnam podpísal dohody o MFNS s 66 štátmi a blokmi štátov vrátane EÚ.

2. Bežné tarify - sú aplikované na tovary pochádzajúce zo štátov, s ktorými Vietnam nemá dohodu zaisťujúcu MFNS. Bežné tarify sú o 50 % vyššie než preferenčné tarify. Ministerstvá financií a obchodu majú v individuálnych prípadoch možnosť určitých úprav sadzieb hore i dolu s tým, že maximálna sadzba nesmie prevýšiť preferenčnú sadzbu o viac než 70 %.

Od roku 2003 sa pridala ďalšia kategória:

3. Špeciálne preferenčné tarify - sú aplikované na tovary pochádzajúce zo štátov ASEAN.

Informácie o colných sadzbách možno nájsť na stránkach Colného úradu VSR:

<http://customs.gov.vn/SitePages/Tariff-Search.aspx?language=en-US>

Kontakt na miestne colné úrady:

<http://www.customs.gov.vn/Lists/HaiQuanVietNam/HaiQuanDiaPhuong.aspx>

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

VSR sa po otvorení svojej ekonomiky postupne stala jednou z najviac obchodne zameraných ekonomík sveta, celková hodnota vývozu krajiny predstavovala v roku 2013 až 77 % HDP, (v roku 2001 tento podiel predstavoval len 46 %). Aj v nasledovnom období (do roku 2025) sa očakáva silný rast vietnamského hospodárstva a vývoz krajiny bude aj vplyvom pripravovaných dohôd o voľnom obchode rásť každým rokom dvojciferné. Vývoz bude ťahaný najmä priemyslom informačných a komunikačných technológií (IKT), ako aj odevným a textilným priemyslom.

Export dosiahol v roku 2017 hodnotu 213,77 mld. USD, čo predstavuje medziročný nárast 21%.

Import dosiahol v roku 2017 hodnotu 211,1 mld. USD, čo predstavuje medziročný nárast 20,8%.

Obchodná bilancia dosiahla v roku 2017 prebytok 2,7 mld. USD. Vietnam mal prebytok v bilaterálnom obchode s USA (32,4 mld. USD) a s EÚ (26,3 mld. USD) a naďalej veľký obchodný deficit s Južnou Kóreou (31,8 mld. USD), Čínou (23,2 mld. USD), a ASEAN (6,3 mld. USD). Vietnamský prebytok bol dosiahnutý predovšetkým vďaka 28,8 mld. prebytku sektoru PZI.

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu

Vývoz. Obratovo najväčšími vývoznými komoditami VSR sú textil a odevy, obuv, mobilné telefóny a ich súčasti, počítače a elektronické súčasti a potravinárske komodity (ryža, káva, čaj, kešu, zelenina a ovocie) Do EÚ sa vyvážajú najmä odevy, obuv, káva, ryby a morské plody.

Dovoz. Vietnam dováža najmä suroviny potrebné v priemyselnej výrobe, ako látky, plasty, ďalej stroje a zariadenia, elektrické motory, generátory. Z EÚ sa dovážajú najmä stroje a zariadenia, lietadlá, lode, motorové vozidlá, farmaceutika a priemyselný tovar.

d) Teritoriálne rozdelenie zahraničného obchodu

Vývoz Najväčšími exportnými partnermi VSR sú USA, EÚ, krajiny zoskupenia ASEAN, Japonsko a Čína. Aj napriek vzrastajúcemu podielu Číny a krajín ASEAN v teritoriálnej štruktúre vietnamského exportu, vyspelé trhy zostanú i naďalej hlavnými odberateľmi vietnamského exportu (do vyspelých priemyselných krajín smeruje v súčasnosti 2/3 vietnamského exportu).

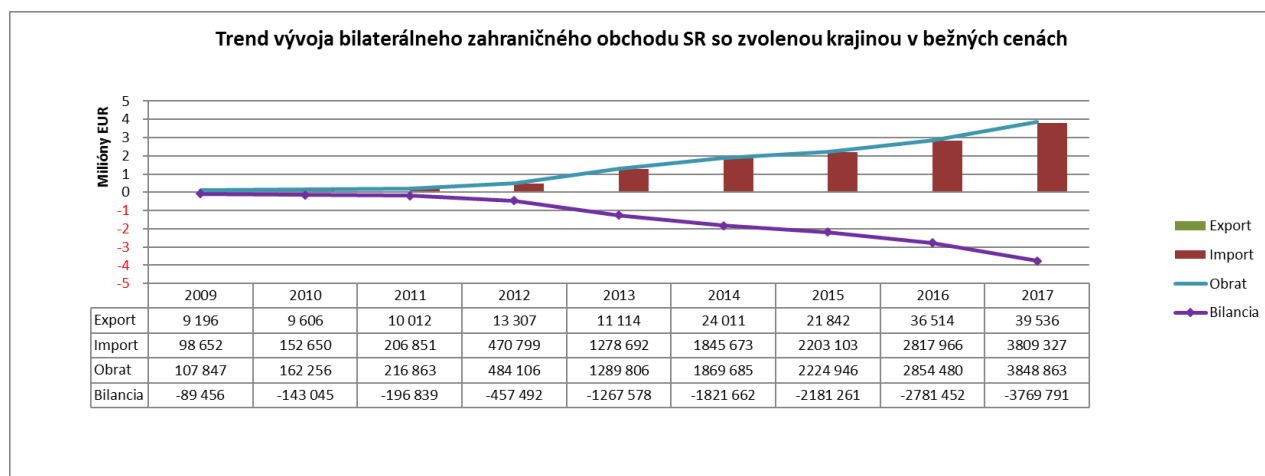
Dovoz Najväčším importným partnerom VSR je Čína (až 27,7 % podiel na celkovom importe VSR v roku 2017), krajiny zoskupenia ASEAN, Južná Kórea, Japonsko, EÚ, USA.

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR (v mil. Eur)

V hospodárskej oblasti je VN z hľadiska obchodného obratu 12. najdôležitejším partnerom Slovenska, je pred ES, NL, USA, Tureckom, UA. SR je 2. najväčším obchodným partnerom VN v regióne SVE po PL. Rastúci obchodný obrat odráža silu našich hospodárskych väzieb. Hlavným cieľom a hospodárskym záujmom SR vo VN naďalej ostáva podpora slovenského exportu a tým vyrovnávanie vysoko pasívneho salda obchodnej bilancie.

Celkový obrat bilaterálnej obchodnej výmeny podľa údajov Štatistického úradu SR v roku 2017 medziročne vzrástol o 28,3 % na 3,85 mld. Eur, z čoho vývoz SR tvoril 39,54 mil. Eur a dovoz do SR až 3,8 mld. Eur. V roku 2017 bol opäť zaznamenaný rast SK exportu. V porovnaní s rokom 2016 zaznamenal nárast o 8,3 %, v porovnaní s rokom 2015 je nárast až o 81 %.

Každoročný rast importu súvisí s postupným presunom výrobných kapacít z Kórei a Číny do VSR z dôvodu nižších výrobných nákladov. Tieto továrne vyrábajú a **do SR vyvážajú elektronické súčiastky** a zariadenia pre firmy pôsobiace v SR – **Samsung Galanta, Samsung, Voderady, Foxconn Nitra**. Následne sú zo SR vyvážané do okolitých krajín.

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vývoz SR

Najvýznamnejšou tovarovou skupinou vývozu SR do VSR (HS2) boli v roku **2017 jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti**, ktoré tvorili až 28,54 % exportovaného tovaru do VSR. Druhou najexportovanejšou komoditou boli **surové kože a kožky (iné ako kožušiny) a usne s 18,79 %** podielom a tretie **elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti** s 14,82 % podielom. V roku 2017 došlo k vývozu tovarov z dvoch nových kategórií, ktoré mali nulové hodnoty v ostatných rokoch a v roku 2017 dosiahli značný nárast: **knihy, noviny, obrazy a iné polygrafické výrobky; strojopisy a plány (6,31 %)** a **zbrane a strelivo; ich časti, súčasti a príslušenstvo (3,78 %)**.

Dovoz SR

Najvýznamnejšou tovarovou skupinou dovozu SR z VSR (HS2) boli v roku **2017** naďalej **elektronické stroje a zariadenia, prístroje na záznam zvuku, TV obrazu a ich súčasti**, ktorých podiel na celkovom dovoze predstavoval až **82,49 %**. Ďalšími dvomi významnými dovoznými skupinami boli **jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti s 7,03 %** podielom a **obuv a gamaše s 5,02 %** podielom. Podiel vývozu elektronických strojov každoročne rastie. V roku 2015 dosiahol hodnotu 1,66 mld. Eur (75,5 %), v roku 2017 až 3,14 mld. Eur (82,49 %).

Bilancia zahraničného obchodu SR s VSR je dlhodobou pasívna. Prevládajúci vietnamský export z veľkej miery súvisí najmä aj s postupným presunom výrobných závodov z Číny do Vietnamu (s cieľom znížiť výrobné náklady). Tieto závody následne vo Vietname vyrábajú a vyvážajú elektronické súčiastky pre firmy pôsobiace na Slovensku (Samsung Galanta, Foxconn Nitra). Súvisí to tiež s vývozom elektronických zariadení z VSR do SR, ktoré sú následne vyvážané do okolitých krajín (Samsung Voderady). Podiel elektronických strojov a zariadení a ich súčastí na celkovom exporte VSR do SR naďalej rastie.

Investície

SR má vo VSR v súčasnosti registrovaných 9 investičných projektov v celkovej hodnote 196,58 mil. USD, čo ju radí na 36. miesto medzi zahraničnými investormi v krajine, pred PL (37.), CZ (49), HU (58). PL má registrovaných 14 projektov v hodnote 182,88 mil. USD, CZ 36 projektov v hodnote 90,07 mil. USD a HU 18 projektov v hodnote 63,88 mil. USD.

VSR. Prvým významným vietnamským investorom v SR sa stala spoločnosť FPT Software (dcérska spoločnosť vietnamského IT giganta skupiny FPT), ktorá v júni 2014 prevzala nemeckú spoločnosť RWE IT Slovakia so sídlom v Košiciach. Nová spoločnosť FPT Slovakia slúži predovšetkým ako stredisko podporných služieb v oblasti podnikového softvéru SAP pre zákazníkov na nemeckom trhu. FPT Slovakia plánuje v krátkej budúcnosti ďalšiu expanziu a aktívna chce byť aj v oblasti vzdelávania, a to v rámci výmenných pobytov a spolupráce FPT univerzity so slovenskými univerzitami technického smeru.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

V rámci obchodného styku s VSR je možné realizovať obchodné zámery so štátnymi aj súkromnými firmami. Pri styku so štátnymi inštitúciami je potrebné očakávať byrokratickejší a menej flexibilný prístup. Typickým znakom správania sa štátnych úradníkov je ich „príznačná ústretovosť“, ktorá však končí momentom ukončenia rokovania. Sľuby a súhlasné stanoviská, vyjadrené v jeho priebehu, sú väčšinou len okamžitým gestom na zapôsobenie u partnerov a ich platnosť je veľmi krátkodobá. Z tohto dôvodu je potrebné sa vybaviť vysokou mierou trpezlivosti. Netreba sa však daným správaním nechať odradiť od ďalšej komunikácie a tiež

nie je vhodné otvorene vyjadrovať svoju nespokojnosť. Treba si jednoznačne stanoviť svoj cieľ a postupne sa k nemu prepracovať.

V rámci vybavovania formalít spojených s uskutočnením obchodu je zrejmy veľmi zdĺhavý, byrokratický prístup. Prekážky, kladené najmä zahraničným exportérom, sú niekedy „na hrane“ podmienok WTO. Tarifné a netarifné bariéry obchodu podstatne zníži uzavretá Dohoda o voľnom obchode (FTA) medzi EÚ a VSR, ktorá výrazne uľahčí spoločnostiam z EÚ vstup na vietnamský trh a naopak.

Pozdrav - tradičný vietnamský spôsob pri pozdrave je podanie ruky, v takomto prípade je podanie ruky spojené so zápästím partnera, trvanie ktorého býva podstatne dlhšie než u nás.

Vizitky - podobne ako v celej Ázii, aj vo Vietname, je výmena vizitiek pri spoločenskom a obchodnom styku samozrejmosťou. Za zdvorilú formu je považované odovzdanie a prevzatie vizitky oboma rukami. Odovzdanie vizitky jednou rukou, či dokonca jej polozenie na stôl (podobne i odovzdávanie peňazí pri platení) je spoločensky neprijateľné. Pri rokovaní je vhodné získať vizitku ponechať pred sebou na stole ako znamenie úcty - okamžité založenie vizitky je považované za výraz nezáujmu.

Odev - so zvyšujúcou sa životnou úrovňou a množstvom spoločenských stykov sa v minulosti zaužívaná vietnamská neformálnosť v odievaní prispôbuje západným zvyklostiam. Pri formálnom spoločenskom styku je samozrejmosťou použitie spoločenského odevu, prípadne v horúcom letnom počasí len košeľa s kravatou.

V zmysle ázijskej mentality je veľkou výhodou úspešné nadviazanie osobných kontaktov. Formálny, len písomný spôsob komunikácie, vedie k úspechu len vo výnimočných prípadoch.

Klasifikácia tovaru a kvalitatívne požiadavky na tovar

Vo Vietname existuje vysoká rozdielnosť v kvalitatívnej úrovni tovarov: od nekvalitného tovaru väčšinou čínskej či juhoázijskej výroby v pouličných stánkoch až po drahé výrobky prestížnych svetových značiek v luxusných obchodných domoch. Rozsah maloobchodných záruk vyžadovaných predpismi je nižší ako v krajinách EÚ. V očiach Vietnamcov majú komodity z EÚ automaticky lepšiu kvalitu oproti komoditám z juhovýchodnej Ázie.

Balenie a doprava

Vzhľadom na geografickú vzdialenosť VSR a SR je pri väčších a nie príliš drahých komoditách jedinou ekonomicky únosnou formou transportu kombinácia námornej, cestnej a železničnej dopravy. Dopravná doba je okolo 6 týždňov. Letecká doprava je logickou alternatívou v prípade tovarov s vyššou kilogramovou cenou. Balenie musí vyhovovať charakteristike tovaru a zvolenej forme transportu.

Označovanie tovaru

Dôležitou súčasťou splnenia dovozných podmienok sú požiadavky na dodržanie priemyselných a spotrebiteľských štandardov, na označenie výrobkov, vrátane vietnamského označenia a popisu, bezpečnostných a hygienických štandardov, farmaceutických predpisov atď. Vhodná taktika býva ponechať etikety v angličtine a doplniť ich nálepkami s vietnamským prekladom.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Príležitosti pre slovenské firmy sa otvárajú najmä v oblastiach, preferovaných vládou VSR:

- energetika,
- infraštruktúra,
- priemyselná výroba - nové technológie a zariadenia,
- strojárstvo - modernizácia strojov a zariadení (obuvnícke a textilné stroje, obrábacie a tvarovacie stroje, tlačiarenské a polygrafické stroje),
- obranný priemysel,
- ťažobný priemysel - dodávka technológií,

- informačné technológie a SW,
- poľnohospodárstvo a spracovanie poľnohospodárskych produktov,
- zdravotníctvo,
- ekologické technológie - čistiarne odpadových vôd, spaľovne odpadov.

Záverečný protokol z 1. zasadnutia Medzivládnej zmiešanej komisie SR-VSR pre hospodársku spoluprácu (Hanoi, apríl 2013) definuje ďalšie smery rozvoja bilaterálnej spolupráce najmä na oblasti: energetika, budovanie infraštruktúry, doprava, obranný priemysel, financie a bankovníctvo, pôdohospodárstvo, vodné a lesné hospodárstvo, ochrana životného prostredia a zdravia, veda, výskum a vzdelávanie. V termíne 20. - 21. jún 2017 je plánované 2. zasadnutie MVK v Bratislave.

Obchodno-investičné aktivity slovenských podnikateľských subjektov sa v ostatnom období sústreďujú na prioritné oblasti vietnamskej ekonomiky, akými sú budovanie infraštruktúry, rozvoj sektora energetiky, priemyselná výroba. Výstavba priemyselného parku, ktorý SR začala budovať v roku 2013 v severnej provincii Hoa Binh, ako aj plánovaná výstavba ropovodu z Vietnamu do Laosu v strednom Vietname tak majú významnú podporu najvyšších politických štruktúr VSR.

Informácie o obchodno-investičných príležitostiach vo Vietname možno nájsť na adrese: http://www.vietrade.gov.vn/en/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=272&Itemid=250

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Vstupom Vietnamu do WTO a vznikom AEC sa vietnamský trh výrazne otvoril. Silné zastúpenie vo Vietname majú susedné krajiny a vyspelé štáty sveta. Napriek tomu je trh stále nenasýtený a pre slovenské firmy je veľa obchodných príležitostí. Predpokladom efektívnosti aktivít slovenských firiem na vietnamskom trhu je čo najdetailnejšie poznanie miestnych podmienok.

Výhody:

- členstvo Slovenska v EÚ,
- členstvo SR v eurozóne je automaticky vnímané v očiach Vietnamcov ako úspech, vyplývajúci z vyspelosti hospodárstva krajiny,
- dlhoročná priateľská tradícia, historická spolupráca medzi Vietnamom a Slovenskom,
- prítomnosť občanov VSR, ktorí v minulosti študovali a pracovali na Slovensku (ČSSR), a ktorí v súčasnosti zastávajú vysoké pozície v štátnej a súkromnej sfére,
- automatické pozitívne vnímanie slovenského partnera t.j. európskeho partnera, majúceho kredit korektnosti a profesionality.

Nevýhody:

- veľká konkurencia,
- geografická vzdialenosť,
- výpadok aktivít slovenských firiem po dočasnom ukončení činnosti ZÚ SR v roku 2004 (do roku 2008).

Cenová politika

- najobvyklejšou platobnou podmienkou pri exporte do Vietnamu je dokumentárny neodvolateľný akreditív. V prípade menších obchodov s neoverenými partnermi (najmä malými súkromnými firmami) sa využíva aj platba vopred.
- pri nákupe tovaru investičného charakteru, alebo rôznych väčších dodávok, vietnamskí partneri požadujú poskytnutie výhodného úveru vrátane rôzne dlhých odkladov splátok.
- platobnú morálku vietnamských klientov možno vo všeobecnosti označiť za dobrú. Opatrnosť je potrebná najmä pri obchodovaní s neznámymi malými súkromnými firmami, ktoré sa ľahko môžu dostať do platobných problémov (najmä ak je obchod uzatváraný korešpondenčne).

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Víza do Vietnamu

Občania SR potrebujú pri vstupe do Vietnamu víza, o ktoré môžu požiadať na Veľvyslanectve Vietnamskej socialistickej republiky v Slovenskej republike.

Kontakt:

- Adresa: Dunajská ulica 15, Bratislava
- Tel. č.: +421-2-5245 1263

Požiadavky k podaniu žiadosti o víza:

- platný cestovný pas (s platnosťou min. ďalších 6 mesiacov po návrate),
- vyplnená žiadosť s 2 fotografiami,
- uhradenie poplatku.

Platnosť: 1-mesačné, 3-mesačné a 6-mesačné vízum.

Od vízovej povinnosti sú oslobodení držiteľia diplomatických pasov.

Vietnam spustil udeľovanie e-víz cudzincom. Postupy vydávania e-víz pre zahraničných občanov definuje vládna vyhláška No.07/2017/ND-CP. Vyhláška si kladie za cieľ podporiť cestovný ruch. Žiadosti o 30-dňové môžu byť predkladané prostredníctvom web stránky <http://xuatnhapcanh.gov.vn> a víza alebo zamietnutia sú uskutočnené do troch pracovných dní.

Dopravné spojenie so SR

Priame letecké spojenie medzi SR a VSR neexistuje. Najvhodnejšou alternatívou sú spojenia do Hanoja a Hočiminovho mesta z medzinárodných letísk vo Viedni (Austrian Airlines, Qatar Airways, Emirates), v Moskve (Aeroflot), vo Frankfurtě n/M (Vietnam Airlines). K cenovo najvýhodnejším ponukám patria aj lety spoločnosti China Airlines cez Taipei.

Krajanía

Vo Vietname žije len veľmi malý počet slovenských krajanov. Ide predovšetkým o občanov, ktorí sú v príbuzenskom vzťahu s občanmi VSR, ktorí v minulosti študovali resp. pracovali v SR.

Sviatky

- TET (lunárny nový rok) - najvýznamnejší vietnamský sviatok. Termín je pohyblivý a väčšinou pripadá na prelom mesiacov január a február. TET trvá štyri dni, no väčšina Vietnamcov spája TET s týždennou dovolenkou. Štátna správa, priemysel a služby v tomto období prakticky nefungujú.
- 30. apríl - Deň víťazstva (30.4.1975) a zjednotenia severného a južného Vietnamu.
- 1. máj – sviatok práce.
- 2. september - Deň vyhlásenia Deklarácie nezávislosti Vietnamskej demokratickej republiky (2.9.1945).

Príloha č.1.

Internetové informačné zdroje:

www.moit.gov.vn	Ministerstvo priemyslu a obchodu VSR
www.mpi.gov.vn	Ministerstvo plánovania a investícií VSR
www.mofa.gov.vn	Ministerstvo zahraničných vecí VSR
www.mt.gov.vn	Ministerstvo dopravy VSR
www.agroviet.gov.vn	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
www.mof.gov.vn	Ministerstvo financií VSR
www.moj.gov.vn	Ministerstvo spravodlivosti VSR
www.caicachanhchinh.gov.vn	Ministerstvo vnútra VSR
www.na.gov.vn	Národné zhromaždenie VSR
www.sbv.gov.vn	Štátna banka Vietnamu
www.gso.gov.vn	Hlavný štatistický úrad VSR
www.evn.com.vn	Vietnamská energetická spoločnosť
www.vietrade.gov.vn	Agentúra na podporu obchodu a investícií
www.vcci.com.vn	Vietnamská obchodná a priemyselná komora
www.vietnamtrade.org	internetový portál Vietnamtrade
www.vir.com.vn	Vietnam Investment Review
www.vibforum.vcci.com.vn	Vietnam Business Forum
www.vneconomy.com.vn	Vietnam Economic Times
www.vietnamlaws.com	Phillips Fox Vietnam Laws Online
http://news.vn.net.vn/vietnamlaw/	Vietnam Law & Legal Forum
www.worldbank.org / vn	Svetová banka vo Vietname
http://eeas.europa.eu/delegations/vietnam/	zastúpenie EÚ vo Vietname
www.eurochamvn.org	Európska obchodná komora EuroCham vo VSR
www.wto.org	WTO
www.aseansec.org	ASEAN

Najdôležitejšie obchodno-priemyselné komory a asociácie vo VSR:

Viet Nam Chamber of Commerce and Industry (VCCI) - www.vcci.com.vn
Viet Nam Electronic Industries Association (VEIA) - www.veia.org.vn
Viet Nam Software Association (VINASA) - www.vinasa.org.vn
Viet Nam Association of Mechanical Industry (VAMI) - www.vami.com.vn
Viet Nam Association of Seafood Exporters and Producers (VASEP) - www.vasep.com.vn
Handicraft And Wood Industry Association (HAWA) - www.hawa.com.vn
Viet Nam Leather and Footwear Association (LEFASO) - www.lefaso.org.vn
Viet Nam Textile and Clothing Association (VITAS) - Email: vitashn@hn.vnn.vn
Viet Nam Plastics Association (VPAS) - www.vpas.vn
Viet Nam Fruit Association (VINAFRUIT) - www.vinafruit.com
Viet Nam Steel Association (VSA) - www.vsa.com.vn
Viet Nam Pulp and Paper Association (VPPA) - www.vppa.vn
Viet Nam Association of Liquor, Beer and Beverage - www.vba.com.vn
Vietnam Food Association (VFA) - www.vietfood.org.vn
Viet Nam Banks Association (VNBA) - www.vnba.org.vn
Viet Nam National Cement Association (VNCA) - www.vnca.org.vn
Viet Nam Association of Small and Medium Enterprises (VINASME) - www.vinasme.vn
Viet Nam Building Ceramic Association (VIBCA) - www.vnceramic.org.vn
Viet Nam Tourism Association (VITA) - www.vita.vn
Viet Nam Association of Construction Contractors (VACC) - Email: vacc@hn.vnn.vn
Viet Nam Pharmaceutical Companies Association (VNPCA) - www.vnPCA.gov.vn

Najvýznamnejšie položky vývozu SR do VSR (v tis. €)

TR	HS2	Najvýznamnejšie položky vývozu SR do VSR	Vývoz 2016	Podiel (v %)	Vývoz 2017	Podiel (v %)
		SPOLU	36 514	100	39 536	100
XVI	84	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti	4 771	13,07	11 284	28,54
VIII	41	Surové kože a kožky (iné ako kožušiny) a usne	8 279	22,67	7 427	18,79
XVI	85	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	2 161	5,92	5 859	14,82
XVII	87	Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo	11 898	32,58	5 174	13,09
X	49	Knihy, noviny, obrazy a iné polygrafické výrobky; strojopisy a plány	0	0	2 496	6,31
XIX	93	Zbrane a strelivo; ich časti, súčasti a príslušenstvo	0	0	1 493	3,78
XVIII	90	Nástroje a prístroje optické, fotografické, meracie, lekárske	677	1,85	690	1,75
VII	39	Plasty a výrobky z nich	987	2,70	671	1,70
XX	95	Hračky, hry a športové potreby; ich časti súčasti a príslušenstvo	3 844	10,53	322	0,81

Najvýznamnejšie položky dovozu SR z VSR (v tis. €)

TR	HS2	Najvýznamnejšie položky dovozu SR z VSR	Dovoz 2016	Podiel (v %)	Dovoz 2017	Podiel (v %)
		SPOLU	2 817 966	100	3 809 327	100
XVI	85	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	2 253 298	79,96	3 142 480	82,49
XVI	84	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti	261 650	9,29	267 722	7,03
XII	64	Obuv, gamaše a podobné predmety; časti týchto predmetov	172 692	6,13	191 176	5,02
XVIII	90	Nástroje a prístroje optické, fotografické, meracie, lekárske	55 615	1,97	107 107	2,81
XX	94	Nábytok; posteľoviny; svietidlá; svetelné reklamy; montované stavby	5 330	0,19	30 022	0,79
XI	62	Odevy a odevné doplnky, iné ako pletené alebo háčkové	21 649	0,77	18 203	0,48